Sbírka soudních rozhodnutí

USNESENÍ SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

1. října 2019 *

„Řízení o předběžné otázce – Nevydání rozhodnutí ve věci samé“

Ve věci C-495/18,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Najvyššího súdu Slovenskej republiky (Nejvyšší soud Slovenské republiky) ze dne 29. května 2018, došlým Soudnímu dvoru dne 30. července 2018, v trestním řízení proti

YX,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení M. Vilaras, předseda senátu, K. Jürimäe, D. Šváby, S. Rodin a N. Piçarra (zpravodaj), soudci,

generální advokát: M. Bobek,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za polskou vládu B. Majczynou, jako zmocněncem,

– za rumunskou vládu C.-R. Canțăruem, jakož i A. Wellman a L. Lițu, jako zmocněnci,

– za finskou vládu H. Leppo, jako zmocněnkyní,

– za Evropskou komisi A. Tokárem a R. Troostersem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí generálního advokáta,

vydává toto

Usnesení

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 4 odst. 1 písm. a) a odst. 2, jakož i čl. 9 odst. 1 písm. b) rámcového rozhodnutí Rady 2008/909/SVV ze dne 27. listopadu 2008 o uplatňování zásady vzájemného uznávání rozsudků v trestních věcech, které ukládají trest odnětí svobody nebo

* Jednací jazyk: slovenština.

opatření spojená se zbavením osobní svobody, za účelem jejich výkonu v Evropské unii (Úř. věst. 2008, L 327, s. 27), ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009 (Úř. věst. 2009, L 81, s. 24) (dále jen „rámcové rozhodnutí 2008/909“).

2 Tato žádost byla předložena v rámci řízení o uznání a výkonu rozsudku vydaného v trestním řízení českým soudem na Slovensku, kterým byl YX, slovenskému státnímu příslušníkovi, uložen trest odnětí svobody v délce pěti let za skutek kvalifikovaný jako „zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby“.

Právní rámec

Unijní právo

3 Článek 3 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2008/909 stanoví:

„Účelem tohoto rámcového rozhodnutí je stanovení pravidel, podle nichž členský stát, s cílem usnadnit společenskou rehabilitaci odsouzené osoby, uznává rozsudky a provádí výkon trestů.“

4 Článek 4 odst. 1 tohoto rámcového rozhodnutí stanoví:

„Pokud se odsouzená osoba nachází ve vydávajícím nebo vykonávajícím státě a dala souhlas v těch případech, kdy je to podle článku 6 nutné, lze rozsudek a osvědčení, jehož jednotný formulář je obsažen v příloze I, postoupit jednomu z těchto členských států:

a) členskému státu státní příslušnosti odsouzené osoby, v němž tato osoba žije, nebo

[…]“

5 Článek 13 uvedeného rámcového rozhodnutí stanoví:

„Dokud nebyl ve vykonávajícím státě zahájen výkon trestu, může vydávající stát vzít od tohoto státu […] osvědčení zpět, přičemž uvede důvody, které ho k tomu vedly. Po zpětvzetí osvědčení již vykonávající stát trest nevykoná.“

Slovenské právo

6 Z článku 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/2011 Z.z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii (zákon č. 549/2011 o uznávání a výkonu rozhodnutí, kterými se ukládá trest spojený s odnětím svobody v Evropské unii) v podstatě vyplývá, že odsuzující rozhodnutí lze ve Slovenské republice uznat a vykonat, pokud je skutek, pro který bylo toto rozhodnutí vydáno, trestným činem podle slovenského právního řádu a odsouzený je slovenským státním občanem, který má obvyklý pobyt na území Slovenské republiky nebo má na jejím území rodinné, sociální nebo profesní vazby, které mohou přispět k usnadnění jeho nápravy během výkonu trestu odnětí svobody.

7 Podle čl. 3 písm. g) zákona č. 549/2011 se pro účely tohoto zákona rozumí „obvyklým pobytem“ trvalý pobyt nebo přechodný pobyt.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

8 Rozhodnutím ze dne 10. listopadu 2014 Krajský soud v Ústí nad Labem, potvrzeným rozhodnutím Vrchního soud v Praze ze dne 27. února 2015, byl YX, slovenskému státnímu příslušníkovi, uložen trest odnětí svobody v délce pěti let za daňový trestný čin (dále jen „dotčený rozsudek“).

9 Dne 16. října 2017 Krajský súd v Trenčíne (Krajský soud v Trenčíně, Slovensko) obdržel od Krajského soudu v Ústí nad Labem dotčený rozsudek společně s osvědčením uvedeným v příloze I rámcového rozhodnutí 2008/909.

10 Rozhodnutím ze dne 6. prosince 2017 Krajský súd v Trenčíne (Krajský soud v Trenčíně) dotčený rozsudek uznal.

11 Pan YX podal proti tomuto rozhodnutí odvolání u předkládajícího soudu, Najvyššího súdu Slovenskej republiky (Nejvyšší soud Slovenské republiky). Na podporu svého odvolání tvrdí, že od roku 2015 žije v České republice, což by byl s to prokázat, pokud by byl informován o řízení před Krajským súdom v Trenčíne (Krajský soud v Trenčíně), takže místo jeho obvyklého pobytu nemělo být určeno na území Slovenské republiky.

12 Předkládající soud uvádí, že z evidence obyvatel Slovenské republiky vyplývá, že YX byl na území tohoto členského státu přihlášen k trvalému pobyt od 22. října 1986. Uvádí také, že podle ustanovení relevantních právních předpisů má trvalý nebo přechodný pobyt slovenského státního občana na území Slovenské republiky čistě evidenční povahu a není podmíněn tím, že státní občan v místě tohoto pobytu skutečně pobývá nebo tam má rodinné, sociální, profesní nebo jiné vazby. Rozhodnutí jiného členského státu, kterým se ukládá trest odnětí svobody tak může být uznán a vykonán na Slovensku, pokud má odsouzený slovenský státní příslušník na slovenském státním území, i když na něm skutečně nebydlí, formálně evidovaný trvalý nebo přechodný pobyt.

13 Za těchto podmínek se Najvyšší súd Slovenskej republiky (Nejvyšší soud Slovenské republiky) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Má být čl. 4 odst. 1 písm. a) rámcového rozhodnutí [2008/909] vykládán v tom smyslu, že kritéria, která jsou v něm uvedena, jsou splněna jen tehdy, jestliže má odsouzená osoba v členském státě, jehož je státním občanem, také rodinné, sociální, profesní nebo jiné vazby, se zřetelem na něž lze důvodně předpokládat, že výkon trestu v tomto členském státě může usnadnit její společenskou rehabilitaci, [a] tedy, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/2011, která umožňuje v těchto případech uznat a vykonat rozsudek jen na základě formálně evidovaného obvyklého pobytu ve vykonávajícím státě bez ohledu na to, zda má odsouzená osoba v tomto státě konkrétní vazby umožňující zvýšit možnost její společenské rehabilitace?

2) V případě kladné odpovědi na první otázku má být čl. 4 odst. 2 rámcového rozhodnutí [2008/909] vykládán v tom smyslu, že i v situaci upravené v čl. 4 odst. 1 písm. a) tohoto rámcového rozhodnutí je příslušný orgán vydávajícího státu povinen se ještě před postoupením rozsudku a osvědčení přesvědčit o tom, že výkon trestu vykonávajícím státem poslouží účelu, jímž je usnadnění společenské rehabilitace odsouzené osoby, a zároveň je povinen informace získané v tomto ohledu zvláště uvést v části d) bodě 4 tohoto osvědčení, zejména pokud odsouzená osoba tvrdí ve stanovisku podle čl. 6 odst. 3 uvedeného rámcového rozhodnutí, že má konkrétní rodinné, sociální nebo profesní vazby ve vydávajícím státě.

3) V případě kladné odpovědi na první otázku má být čl. 9 odst. 1 písm. b) rámcového rozhodnutí [2008/909] vykládán v tom smyslu, že důvod pro odmítnutí uznání a výkonu rozsudku bude dán i tehdy, jestliže se v situaci uvedené v čl. 4 odst. 1 písm. a) tohoto rámcového rozhodnutí navzdory konzultaci podle odstavce 3 tohoto ustanovení a případnému poskytnutí dalších nezbytných

informací neprokáže existence takových rodinných, sociálních, profesních nebo jiných vazeb, vzhledem k nimž by bylo možné důvodně předpokládat, že výkon trestu ve vykonávajícím státě může usnadnit společenskou rehabilitaci odsouzeného.“

Vývoj, ke kterému došlo po podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

14 Dopisy ze dne 4. června 2019 předkládající soud a česká vláda Soudní dvůr informovaly, že Krajský soud v Ústí nad Labem vzal svou žádost o uznání dotčeného rozsudku zpět. Česká vláda Soudní dvůr rovněž informovala, že byl nařízen výkon trestu v České republice a že YX vykonává ode dne 4. března 2019 trest odnětí svobody ve vězení tohoto členského státu.

15 Předkládající soud mimoto uvedl, že nemá v úmyslu vzít svou žádost o rozhodnutí o předběžné otázce zpět z důvodu, že rozsudek Soudního dvora, který má být vydán v projednávané věci, může být relevantní pro rozhodnutí v jiné věci, o níž před ním dosud probíhá řízení.

16 Soudní dvůr s ohledem na tyto informace požádal dopisem ze dne 11. června 2019 předkládající soud, aby mu potvrdil, zda stále probíhá řízení, v rámci něhož předložil žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, a dále aby uvedl, zda na této žádosti nadále trvá.

17 Dopisem ze dne 27. června 2019 došlým kanceláři Soudního dvora dne 4. července 2019 předkládající soud Soudní dvůr informoval, že řízení, ve kterém byla podána žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, je do vydání rozsudku Soudního dvora stále přerušené. Předkládající soud také potvrdil, že nevezme tuto žádost o rozhodnutí o předběžné otázce zpět z důvodu, že „na [tomto rozsudku] totiž závisí rozhodnutí v další, skutkově a právně totožné věci, která [mu] byla předložena, přičemž řízení v uvedené věci bylo […] přerušené, a to až do rozhodnutí Soudního dvora […] v předmětné věci.“

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

18 Podle ustálené judikatury Soudního dvora je postup zavedený článkem 267 SFEU nástrojem spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy, díky němuž Soudní dvůr poskytuje vnitrostátním soudům výklad unijního práva, jenž je pro ně nezbytný k vyřešení sporů, které tyto soudy mají rozhodnout (usnesení ze dne 10. ledna 2019, Mahmood a další, C-169/18, EU:C:2019:5, bod 21 a citovaná judikatura).

19 Ze znění a systematiky článku 267 SFEU vyplývá, že řízení o předběžné otázce předpokládá, že před vnitrostátními soudy skutečně probíhá řízení o sporu, v jehož rámci mají vnitrostátní soudy vydat rozhodnutí, které může zohlednit rozsudek Soudního dvora vydaný v rámci řízení o předběžné otázce (zejména viz usnesení ze dne 22. října 2012, Šujetová, C-252/11, nezveřejněné, EU:C:2012:653, bod 14, a ze dne 3. března 2016, Euro Bank, C-537/15, nezveřejněné, EU:C:2016:143, bod 32).

20 Důvodem pro žádost o rozhodnutí o předběžné otázce totiž není poskytnutí konzultativního stanoviska k obecným nebo hypotetickým otázkám, nýbrž její nezbytnost pro skutečné vyřešení sporu (zejména viz usnesení ze dne 22. října 2012, Šujetová, C-252/11, nezveřejněné, EU:C:2012:653, bod 15, a ze dne 3. března 2016, Euro Bank, C-537/15, nezveřejněné, EU:C:2016:143, bod 33).

21 V projednávané věci z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že se spor v původním řízení týká rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne (krajský soud v Trenčíně) o uznání a vykonatelnosti dotčeného rozsudku na slovenském státním území, který byl předán Krajským soudem v Ústí nad Labem společně s osvědčením uvedeným v příloze I rámcového rozhodnutí 2008/909.

22 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle článku 13 rámcového rozhodnutí 2008/909 po zpětvzetí osvědčení uvedeného v příloze I vykonávající stát trest nevykoná.

23 Z dopisů ze dne 4. a 27. června 2019, adresovaných Soudnímu dvoru, vyplývá, že Krajský soud v Ústí nad Labem vzal žádost o uznání dotčeného rozsudku zpět a že výkon trestu uloženého YX probíhá ode dne 4. března 2019 ve vydávajícím členském státě.

24 Je tedy nutné konstatovat, že v důsledku tohoto zpětvzetí se věc v původním řízení stala bezpředmětnou.

25 Z toho vyplývá, že předběžné otázky jsou napříště hypotetické povahy a že podmínky umožňující Soudnímu dvoru vést řízení o předběžné otázce již nejsou splněny.

26 Za těchto podmínek není důvodné rozhodnout o předložené žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

27 Toto zjištění nemá vliv na možnost nebo popřípadě povinnost předkládajícího soudu předložit Soudnímu dvoru novou žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, pokud předkládající soud považuje takové rozhodnutí za nezbytné pro řešení sporu, ve kterém má rozhodnout a v rámci něhož podle něj vyvstávají totožné otázky týkající se výkladu unijního práva.

K nákladům řízení

28 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

Není důvodné rozhodnout o žádosti o předběžné otázce podané Najvyšším súdom Slovenskej republiky (nejvyšší soud Slovenské republiky) rozhodnutím ze dne 29. května 2018.

Podpisy.